2010 metai

LIETUVA

– POVILAI, PAŽADĖK, kad susitiksim Amerikoje. Tokį netikėtą sutapimą būtina įprasminti, – pasakau ir išpučiu siaurą nikotino dūmą į vasaros naktį. Darosi vėsoka tupint ant betoninių laiptų, besidriekiančių į žvarbiai drėgną slėnį.

– Žinoma, saule, paklaidžiosim Manhatano gatvėmis, nueisim į *Times Square*, – entuziastingai per pečius apkabina mane Povilas ir greit paleidžia. Gaila, būtų daug šilčiau apsikabinus sėdėti.

– O ką Gabrielė? – klausiu.

– Oi, čia nesąmonė. Ji irgi išvaro į Ameriką, į Floridą, pas savo dėdę. Pastaruoju metu pas mus komplikuota. Jau tris dienas neatrašo ir nekelia ragelio.

– Tikiu, kad atsileis ir jūs susitiksit Niujorke arba Floridoje, – pasakau iš mandagumo.

Nors visiškai nesuprantu, ko jis tamposi su ta aikštinga ir išlepinta dūra. Kartais net ir pačių fainiausių bernų viršutinės smegenys neveikia ir priiminėti sprendimus perduoda pimpalui.

– O tai ką Šaras? – pertraukia mano mintis Povilas.

– Ką Šaras, ką Šaras? Nieko. Sėdės čia. Padirbės per vasarą pas tėvus, pabaigs laikyti sesiją, pagalvos, kad aš svarbesnė nei „GTA Vice City“. Išgyvens, – susierzinusi prisidegu dar vieną cigaretę. – Tiesą sakant, nemanau, kad išgyvens. Na, nemirs, bet jaučiu, kad ši vasara mums bus reikšminga.

– Vaida, visiems ji bus *wow*, – prisidega cigaretę Povilas. – Kaip galvoji, ar verta man skraidinti gitarą? Eičiau groti į *Washington Square* parką.

– Nemanau... Nusipirksi naują. Juk uždirbsi krūvas pinigų, seni, – nusijuokiu ir patapšnoju Pofkei per petį.

– Blemba, dar civilinę inžineriją reik išlaikyt. O tu jau viską susitvarkei?

– Aha, jau oficialiai baigiau antrą kursą, – šypteliu.

Dievinu mūsų retus ir slaptus susitikimus naktimis. Sėdime ir stebime, kaip kyla rūkas virš upės. Tokių bernų kaip Pofkė žemė nebegimdo. Man su juo būti taip gera. Nors visiems jis atrodo arogantiškas ir pasikėlęs, su manimi jis kitoks. Veikiausiai dėl to dar labiau vertinu mūsų draugystę.

– Tai pala, primink, kodėl Marija būtent tau pasiūlė varyti į Ameriką? – primerkia akis Povilas.

– Nežinau. Iš lempos. Tiesiog parašė. Ji turėjo varyti su savo kažkokia drauge iš univero, viskas buvo suderinta, bet susipyko. Liko vieta. Pasiūlė man. *Why not*?

– Nu sėkmės tau su ja, – numeta cigaretę Povilas.

NYDERLANDAI

– AR GIRDI, kaip tas japonas šlykščiai krenkščia ir traukia snarglius? O vaikinas šalia nekreipia dėmesio, jis kurčias, mačiau, kaip su ta blondine šnekėjo gestų kalba, – savo stebėjimais Amsterdamo oro uosto laukiamajame pasidalinu su Marija.

– Siūlyčiau atsargiau apkalbinėti žmones, nes šiais laikais lietuvių yra prišikta visur, – pakelia akis nuo knygos „Places to Visit in the USA".

Džyzus Kraist, jau dabar su ja nuobodu, o Amerika dar prieš akis. Atsiverčiu dienoraštį:

Pirmas mano gyvenime skrydis lėktuvu pavyko. Keista, jog tai ne į kokią Norvegiją, o tiesiai į Ameriką. Tiesa, dabar laukiame Amsterdamo oro uoste, kuriame įsėsime į amerikonišką lėktuvą. Čia, rodos, visas pasaulis – rasės, spalvos, kvapai. Povilas po pirmos savaitės Amerikoje man rašė, kad pasaulis jam šlykštus. Suprantu jį, bet man kol kas pasaulis be galo įdomus, tik ne savas. Tai ne mano. Buvau tūlike, iš kurio išėjo liūliuojanti big mamma. *Pirmą kartą pamačiau juodaodį žmogų iš taip arti. Išeidama ji atsitrenkė į mane ir kažką emocingai sukudakavo. Išsigandau.*

Iš dienoraščio iškrenta vokas, ant kurio *graffiti* šriftu užrašyta: „Atplėšti Amerikoje“. Jį drebančiomis rankomis atsisveikinant davė Šaras. Keista, juk Šaras nėra romantikas, niekada nesu gavusi jokio laiškelio iš jo. Pirštų galais nuvilnija elektra – norėčiau atplėšti ir paskaityti, ką jis man parašė. Teks palaukti. Greit įbruku voką tarp dienoraščio lapų ir įdedu knygelę į kuprinę.

Iki skrydžio dar dvi valandos. Išsitraukiu telefoną. Perskaitau ilgą Pofkės žinutę.

„Laba, negalėjau tau parašyti, nes ilgą laiką neturėjau, kur gyventi. Tris paras praleidau gatvėje su gėjais, transvestitais ir narkomanais. Jie visi kabinėjasi, kažko nori. Miegojau ant suoliuko prisirišęs lagaminą prie pilvo. Buvo žiauru! Dabar gyvenu pas lietuvę, kuri išnuomojo kambarį. Švaru ir šilta. Ko daugiau bereikia? NYC apgailėtinas: smirda, karšta, žmonių bele kiek ir pusę jų – transai arba narkomanai. Toliau už miesto vaizdas gerėja, žmonės laisvesni, gražesni, daugiau šypsosi. Darbas kol kas nėra sunkus. Iškraustau visokius senukus iš jų butų. Nieko gero dar nepavyko užsidirbti. Parašyk dabar tu, kaip tau sekasi, kur esi, kur gyveni. Lauksiu, bučkis!“

– Gal jau eikim prie vartų? – klausia Marija.

– OK, galim eiti. Gerai, kad tu žinai, kaip čia elgtis, turizmo eksperte, – pabandau šildyti nežinia iš kur atsiradusį šaltį tarp mūsų.

Marija iš tiesų studijuoja turizmą. Mano strategija veikia – ji pagaliau nusišypso.

MASAČUSETSAS

– ŽIŪRĖK, TEN pas tuos senolius parašyta Marija ir Vaida! – čiumpu Marijai už rankos Bostono oro uosto atvykimo salėje.

Žmonės lyg filmuose stovi iškėlę korteles, ant kurių parašyti įvairiausi vardai. Kai kas puola vieni kitiems į glėbius, tarsi paskutinį kartą būtų matęsi prieš dešimt metų. Kiti nekantriai žvalgosi, laikydami gėlių puokštes. O mūsų laukia pensininkų pora drebančia ranka užrašytais, veikiausiai jiems nesuprantamais vardais. Kiek vyresnis senolis sėdi neįgaliojo vežimėlyje, o močiutė rankose laiko kortelę.

Aštuonių valandų kelionė neprailgo. Peržiūrėjome dvi bukas amerikietiškas komedijas. Pasirodo, kiekvienas keleivis prieš save ant kėdės turi ekranėlį, kuriame visa galybė filmų ir serialų. Prabanga. Išgėrėme gal po litrą nemokamo vyno. Prapliurpėme apie savo gyvenimus, studijas ir vasaros lūkesčius. Intymios dviejų apgirtusių draugių paslapčių ir nesibaigiančių pokalbių atmosferos nesinorėjo pertraukti. O juolab nesinori bendrauti su niekuo, kam virš septyniasdešimt.

– O, blyn, – seilių dulksną prunkšteli Marija, dar akivaizdžiai apdujusi nuo skrydžio ir raudonojo vyno.

– Nu ką, nuotykiai prasideda, – pasakau teatrališkai ir griebiu lagamino rankeną.

– *Hi, we are Vaida and Marija*, malonu su jumis susipažinti, – ištiesiu ranką moteriškei, atrodančiai lyg iš septintojo

dešimtmečio buitinės chemijos priemonių reklamos: raudonos lūpos ir nepriekaištingai susuktas žilų plaukų cheminis.

Ji spusteli man delną, pastebiu jos ilgus, smailius ir raudonus nagus. Nusišypso tobulų baltų protezų šypsena, kuri dera prie blizgančių perlų ausyse.

– Sveikos atvykusios į Ameriką, brangutės. Mano vardas Linda, o čia Entonis, – parodo į senuką su *fullcapu* „Vietnam Veteran“, sėdintį elektriniame vežimėlyje.

– *Hi kids*, – sunkiai kilsteli ranką Entonis.

– Jūs radote jas! – nežinia iš kur išdygsta apkūnoka paauglė, atlėpusiomis ausimis, kyšančiomis iš sulipusių plaukų. – Mano vardas Beti. Atiduodu jums iš karto amerikietiškas SIM korteles, ėjau nupirkti, interneto čia nebus, bet žinutės neribojamos, galėsime susirašinėti, – sužybsi metalu ant dantų Beti ir tiesia mums su Marija dvi pakuotes.

– Čia mūsų anūkė, ji taip pat šią vasarą dirbs su jumis. Mūsų sūnus Robertas su žmona dar nespėjo atvažiuoti, todėl įpareigojo jumis pasirūpinti, – paaiškina Linda. – Važiuojam į „McDonald's“, jūs tikriausiai alkanos.

Išėjus į lauką gaivus vakarėjantis Bostono oras apglėbia mano nuogus pečius. Maniau, bus šilčiau. Pakrypęs saulės kampas kuria minkštą, gelsvą atspalvį, tarsi tai būtų senovinis juostinis amerikietiškas filmas.

Amerika mane seniai traukė: klausau amerikietiškos muzikos, žiūriu amerikietiškus filmus, tačiau nedrįsau pasvajoti, kad atvyksiu čia. Ji man atrodė tolima, nepasiekiama svajonė. Ir štai aš čia! Negaliu patikėti... Rodos, čia net oro kvapas kitoks – tirštesnis, sodresnis, pilnas mažų, vos juntamų įvairių kvapų dalelių.

Įsėdame į amerikietišką pikapą, tarp mūsų su Marija įsispraudžia anūkė. Jos minkšta, drėgna oda prisiliečia prie mano rankų.

– Atleiskit merginos, tačiau kurį laiką jums teks gyventi atskirai, – sako Linda, kai tamsoje privažiuojame prie sidabrinės amerikietiškos fūros. – Robertas dar nespėjo įrengti paskutinio kambario, todėl vienai teks apsistoti vairuotojo kabinoje. Ten taip pat erdvu ir patogu.

– Aš galiu apsistoti kabinoje, – savanoriškai pasisiūlau ir patyliukais po džempu atsegu džinsų sagą. Pilvas atsipalaiduoja ir išsipučia. Štai tau ir pirmoji amerikietiška vakarienė „McDonald's".

Nuėjusi prie pikapo bagažinės bandau ištraukti savo trisdešimt kilogramų sveriantį lagaminą.

– Aš tau padėsiu, – į pagalbą atskuba Beti.

– Ačiū, – iškeliame lagaminą.

– Parodysiu jūsų šios vasaros namus, čia viskas paprasta. Ten iš priekabos galo įrengtas sandėlis ir šaldytuvas, o čia bus jūsų namai, – entuziastingai cypteli Beti ir vikriai ištraukia kopėtėles, gudriai prikabintas prie fūros apačios.

Jomis užkopia siūbuodama klubais mums prieš nosis, pasuka raktą ir atveria duris. Įėjimas į namus pro fūros šoną. Įžengusi vidun apstulbstu: neįtikėtina, kaip į maždaug aštuonis kubinius metrus galima sukišti du kambariukus ir net dušą! Marijos kambaryje yra nedidelė erdvė, kur gali atsistoti visu ūgiu, o šalia tarsi po didele spinta įkištas storas čiužinys. Taigi į savo lovą Marija turės įlįsti ir gulėti lyg karste, nes lubos – visai prieš akis.

– Gulėsi kaip karste, – nusijuokiu Marijai lietuviškai, kad Beti nesuprastų.

Pasirodo, nėra ko juoktis, nes ir aš savo būsimame kambaryje gulėsiu karsto principu. Tik į savo lovą turėsiu

užkopti tarsi ant aukšto, prie lubų. Žemiau kita lova, skirta antram žmogui, matyt, kitąmet čia gyvens dvi vargšės lietuvės.

– O dabar eikim į tavo apartamentus, – spygteli man amerikietė paauglė.

– OK, – be entuziazmo atsakau, jau pradėjusi gailėtis, kodėl pasisiūliau gyventi vairuotojo kabinoje.

Beti iš fūros tiesiog iššoka, nes kam tos kopėtėlės, kai aukštis vos pusantro metro. Žinoma, juokauju. Nušoka ji keturiomis ant žolės ir akimirką sustingsta: marškinėliai pakyla, džinsai nusmunka ir apnuogina dalį rausvo užpakalio. Nesuprantu, kodėl apkūnūs žmonės nenešioja diržų?

– Atleiskit, merginos, aš tokia laiminga, kad jūs atvykot, – strykteli ant kojų. – Einam, Vaida, parodysiu tavo laikiną būstą prie vairo, – juokiasi Beti.

Hiperentuziastai mane veikia priešingai – norisi reaguoti santūriai, todėl vos išspaudžiu šypseną. Mano nuostabai, vairuotojo kabina erdvesnė ir komfortabilesnė negu tie išmanieji kambariai. Vietos daug: lova beveik dvigulė, kiek aukščiau atsiverčia dar viena tokia lova. Yra reguliuojamas kondicionierius ir šildytuvas, reguliuojama šviesa ir netgi nešiojamas tualetas.

– *I love it*, – pasakau sėsdama ant lovos.

– Gerai, aš tave čia paliksiu, Vaida. Iki rytojaus! – uždarydama kabinos duris pasako Beti.

Na, ką – aš Amerikoje. Kažkokiuose laukuose Masačusetso valstijoje. Kur tie blizgučiai, kur tos šviesos, kuriuos įsivaizdavau esant Amerikoje? Mano keturių mėnesių namai. Pagaliau prasidėjo ta kelionė, kuri sudėlios visus taškus ant i. Ar mūsų draugystė su Šaru išlaikys šio atsiskyrimo egzaminą? Pavargau, nors turėčiau jaustis vieniša, bet pas

Mariją eiti nenoriu. Ištraukiu telefoną, įdedu naują kortelę. Įvedu Šaro numerį ir parašau jam:

„Nu labas, mes jau čia. Skridom su tokiu barzdotu afganu su turbanu, bijojau, kad neturėtų bombų :) Jau esu savo kambary fūroje. Kaip tu?“

Interneto nėra, bet turiu Pofkės amerikietišką numerį.

„Labas, Povilai, čia Vaida iš amerikoniško nr. Aš jau savo fūroje. Viena. Biški liūdna. Kaip tu?“

Staiga prisimenu Šaro laišką. Ištraukiu voką. „Atplėšti Amerikoje“ – jau legalu įlįsti vidun ir sužinoti, ką gi tas Šaras man parašė. Širdis ima lipti per gerklę. Baik, Vaida, juk čia Šaras, tikriausiai parašė ką nors juokingo. Keistai viskas susiklostė, nes jis daug labiau nei aš norėtų būti Amerikoje, juk apie juodaodžių kultūrą, repą, Bronkso rajoną svaičioja kone kasdien. O ypač bėgiodamas kaip savo suknistas pikseliuotas antrininkas po „GTA Vice City“ gatves.

„Labas, Vaidūne. Tikriausiai laišką skaitai kur nors atrėmus koją į didelį dangoraižį. Nes jei laišką skaitai dar savo namuose arba lėktuve, vadinasi, nesilaikai nurodymo atplėšti Amerikoje. Noriu, kad žinotum, jog aš tave myliu ir tu man esi kaip sesė ar brolis, kurių neturėjau. Žinau, kad dažnai tave užknisu, bet pažadu, kai grįši, viskas bus kitaip. Ir dar žinok – pavydžiu tau, kad išvarei į Ameriką. Nemoku rašyti laiškų... Juk žinai. Ką čia dar tau pasakyti? Parvežk man ką nors gangsteriško :) Myliu labai labai labai! Sharas.“

Akyse pakyla vandens lygis ir akimirką nieko nematau, kol lengvos srovelės nurieda mano skruostais ir atlaisvina vietą regėjimui. Kodėl aš pasineriu į sąmoningus atsiskyrimus, išbandymus, stovyklas, o tada liūdžiu ir laukiu grįžimo namo dienos? Nors šį kartą mums su Šaru reikia šio atsiskyrimo, jis turi įrodyti, kad be manęs gali susitvarkyti

savo gyvenimą: mažiau geiminti ir tūsinti, išsilaikyti teises, dirbti ir užsidirbti pinigų. O aš tuo tarpu pažiūrėsiu, ar jis man reikalingas, ar jo pasiilgsiu.

Pasigirsta telefono signalas. „Oo, labas, saule. Sveika atvykusi į amerikonišką realybę. Džiaukis vienatve, nes ji čia deficitas. Visur pilna dalbajobų, norinčių kalbėtis. Žinai, kur mane rasti, – bet kokiu paros metu. Bučkis“, – atrašo man Povilas.

Iškart nusišypsau. Amerikoje turiu bent vieną tikrą draugą.

Prabundu nuo beldimo į langą.

– Vaida, kelkis, tau neina priskambinti! – lauke rėkia Marija.

Pasižiūriu į telefoną. Praleisti septyni skambučiai. Matyt, iš nuovargio ir dėl laiko juostų šuolio vakar nulūžau su išjungtu telefono garsu ir nenusirengusi.

– Labas, *sorry*, negirdėjau, – atrakinu fūros duris.

– Jau atvažiavo Robertas su Brenda, šiandien dirbsim, – šypteli. – Eik nusiprausti, pas mane veikia dušas. Nepatikėsi – bėga karštas vanduo. Va čia tai Amerika, net turistaudamas gamtoje gali turėti karštą dušą!

Karštas dušas yra mano silpnybė. Kone po verdančiu vandeniu galiu stovėti ilgai. Tikriausiai greitai pasensiu, nes visi moterų žurnalai rėkia, jog tik kontrastinis dušas gali išlaikyti odą jauną ir elastingą. Ką padarysi. Gyveni tik kartą.

Per lauką iš savo kabinos eidama į Marijos apartamentus sušalau. Todėl tekantis karštas vanduo mano kūnui – palaima. Lėtai muiluojuosi vandenyno kvapo dušo žele ir šildausi. Dušo kabina nedidelė, bet gerai, kad nereikia praustis kokiame ežere.

– Šūdas! – vanduo staiga ima šalti ir virsta lediniu. Šaltis lyg apklotas užkrinta ant galvos ir kūno sukeldamas dilgčiojimą. Štai ir kontrastinis dušas mano dar nepasenusiai odai. Reikia dingti iš čia! Paskubomis nusiplaunu balzamo likučius nuo plaukų gijų.

– Malonu susipažinti, – energingai ištiesiu ranką Robertui, kontrastinis dušas tikrai gerai išbudina.

– Man taip pat, – smulkių baltų dantų šypsena išsiviepia jis.

Lieknas, vos aukštesnis už mus, ant nosies pasikabinęs Steve'o Jobso apskritus akinukus. Net neabejoju, kad akiniai dar nuo koledžo laikų, nes apsirengęs jis taip pat – drabužiais tarsi iš aštuntojo dešimtmečio: platūs kostiuminių kelnių šortai, šviesios kojinės užtemptos iki blauzdų vidurio, balti kedai ir platūs marškinėliai su užrašu „Chicago".

– Aš tokia laiminga, kad jūs atvažiavote pas mus, – mums abiem ant kaklų puola Brenda, Roberto žmona.

Galima pagalvoti, kad jie mūsų laukė amžinybę, kad mes – geriausia, kas jiems kada nors yra nutikę. Neironizuoju. Tikrai maloniai nuteikia toks šiltas sutikimas.

– Merginos, jūs tokios gražios ir lieknos. Tikriausiai nežinote, kad visos lietuvaitės po keturių mėnesių pas mus vidutiniškai priauga penkiolika kilogramų. Man reikia stipriai